

פרשת וירא – שישי

(כב) וַיְהִי בַּעֲתֵּה הַהוּא וַיֹּאמֶר אֲבִימֶלֶךְ וּפִיכֹל שְׂרָצָבָאוּ אֶל־אַבְרָהָם לֵאמֹר אֱלֹהִים עִמָּךְ בְּכָל אֲשֶׁר־אַתָּה עֹשֶׂה:

כב וְהוּא, בַּעֲדָנָא הַהוּא, וַאֲמַר אֲבִימֶלֶךְ וּפִיכֹל רַב חִילִּיה, לְאַבְרָהָם לְמִימַר: מִימָרָא דִּי בְּסַעֲדָךְ, בְּכָל דְּאַתָּ עָבִיד.

רס"י אֱלֹהִים עִמָּךְ. לְפִי שְׂרָאָה שְׂרָצָא מְשֻׁכֹּנֵת סְדוּם לְשָׁלוֹם וְעַם הַמְּלָכִים נִלְחָם וְנִפְּלוּ בִידוֹ וְנִפְקְדָה אֶשְׁתּוּ לְזִקְוָנָיו:

(כג) וְעַתָּה הִשְׁבַּעָה לִּי בְּאֱלֹהִים הִנֵּה אִם־תִּשְׁקַר לִּי וּלְנִינִי וּלְנִכְדִּי בַּחֲסֹד אֲשֶׁר־עָשִׂיתִי עִמָּךְ תַּעֲשֶׂה עִמָּדִי וְעַם־הָאָרֶץ אֲשֶׁר־גִּרְתָּהּ בָּהּ:

כג וְנִינִי וּלְנִכְדִּי. עַד כָּאֵן רַחֲמֵי הָאֵב עַל הַבֶּן: כַּחֲסֹד אֲשֶׁר עָשִׂיתִי עִמָּךְ תַּעֲשֶׂה עִמָּדִי. שְׁאֻמְרָתִי לָךְ הִנֵּה אֶרְצִי לְפָנֶיךָ (בְּרֵאשִׁית רַבָּה):

(כד) וַיֹּאמֶר אַבְרָהָם אֲנֹכִי כֵד וַאֲמַר, אַבְרָהָם, אֲנָא, אֶקְיִים.

אֲנָא, אֶקְיִים.

(כה) וְהוֹכַח אַבְרָהָם אֶת־אֲבִימֶלֶךְ עַל־אֲדוּת בְּאֶרֶץ הַפְּזִים אֲשֶׁר גָּזְלוּ עַבְדֵי אֲבִימֶלֶךְ:

רס"א וְהוֹכַח. נִתְּוַכַּח עִמּוֹ עַל כָּךְ:

(כו) וַיֹּאמֶר אֲבִימֶלֶךְ לֹא יִדְעִיתִי מִי עָשָׂה אֶת־הַדָּבָר הַזֶּה וְגַם־אַתָּה לֹא־הִגַּדְתָּ לִּי וְגַם אֲנֹכִי לֹא שָׁמַעְתִּי בְּלִתִּי הַיּוֹם:

כו וַאֲמַר אֲבִימֶלֶךְ לֹא יִדְעִית, מֵאֵן עַבֵּד יִתְּ פִתְגָמָא הַדִּין; וְאַף אֶת לֹא חִוִּית לִי, וְאַף אֲנָא לֹא שָׁמַעִית אֱלֹהִין יוֹמָא דִּין.

(כז) וַיִּקַּח אַבְרָהָם צֹאן וּבָקָר וַיִּתֵּן לְאַבִּימֶלֶךְ וַיְכַרְתּוּ שְׁנֵיהֶם בְּרִית:

כז וּדְבַר אַבְרָהָם עָן וְתוֹרִין, וַיֵּהֱב לְאַבִּימֶלֶךְ; וּגְזָרוּ תְרוּיָהוֹן, קָיָם.

(כח) וַיַּצֵּב אַבְרָהָם אֶת־שִׁבְעַת כִּבְשֹׁת הַצֹּאן לְבְרָתָן:

כח וַאֲקִים אַבְרָהָם, יִתְּ שִׁבְעַת חֲרָפָן דְּעָן בְּלַחֲדִיָּהוֹן.

(כט) וַיֹּאמֶר אֲבִימֶלֶךְ אֶל־אַבְרָהָם מָה הִנֵּה שִׁבְעַת כִּבְשֹׁת הָאֵלֹהִים אֲשֶׁר הִצַּבְתָּ לְבְרָתָהּ:

כט וַאֲמַר אֲבִימֶלֶךְ, לְאַבְרָהָם: מָה שִׁבְעַת חֲרָפָן אֵלִין, דְּאֶקְיַמְתָּא, בְּלַחֲדִיָּהוֹן.

(ל) וַיֹּאמֶר כִּי אֶת־שִׁבְעַת כִּבְשֹׁת תִּקַּח מִיָּדִי בְּעִבּוּר תִּהְיֶה־לִּי לְעֵדָה כִּי חֲפָרְתִּי אֶת־הַבְּאֵר הַזֹּאת:

ל וַאֲמַר אַרִי יִתְּ שִׁבְעַת חֲרָפָן, תְּקַבִּיל מִן יָדִי: בְּדִיל דְּתִהִי לִי לְסִהְדוֹ, אַרִי חֲפָרִית יִתְּ בִּירָא הַדִּין.

רס"א: לְעֵדָה. עֵדוּת לְשׁוֹן נִקְבָּה כְּמוֹ וְעֵדָה הַמִּצְבָּה: כִּי חֲפָרְתִּי אֶת הַבְּאֵר. מְרִיבִים הָיוּ עָלֶיהָ רוּעֵי אֲבִימֶלֶךְ וְאוֹמְרִים אֲנַחְנוּ חֲפָרְנוּהָ אִמְרוּ בִּינִיהֶם כָּל מִי שִׁיתְרָאָה עַל הַבְּאֵר וַיַּעֲלוּ הַמַּיִם לְקִרְאָתוֹ שָׁלוֹם הוּא וְעָלוּ לְקִרְאָת אַבְרָהָם:

(לא) עַל־כֵּן קָרָא לַמָּקוֹם הַהוּא בְּאֶר שִׁבְעַת כִּי שָׁם נִשְׁבְּעוּ שְׁנֵיהֶם:

לא עַל כֵּן, קָרָא לְאַתְרָא הַהוּא בְּאֶר שִׁבְעַת: אַרִי תַּמָּן קִיַּמּוּ, תְּרוּיָהוֹן.

(לב) וַיְכַרְתּוּ בְּרִית בֵּין־בְּאֵר שִׁבְעַת וַיָּקָם אֲבִימֶלֶךְ וּפִיכֹל שְׂרָצָבָאוּ וַיָּשֻׁבוּ אֶל־אֶרֶץ פְּלִשְׁתִּים:

לב וּגְזָרוּ קָיָם, בְּבֹאֶר שִׁבְעַת; וְקָם אֲבִימֶלֶךְ, וּפִיכֹל רַב חִילִּיה, וְתָבוּ, לְאַרְעַת פְּלִשְׁתַּאִי.

(לג) וַיִּטַּע אִשָּׁל בְּבֹאֶר שִׁבְעַת וַיִּקְרָא־שָׁם בְּשֵׁם יְהוָה אֵל עוֹלָם:

לג וּנְצַב נִצָּבָא, בְּבֹאֶר שִׁבְעַת; וְצָלִי תַּמָּן בְּשִׁמָּא דִּי, אֱלֹהִים עוֹלָמָא.

רס"א אִשָּׁל. רַב וּשְׁמוּאֵל חַד אָמַר פְּרִדָּס לְהַבִּיא מִמֶּנּוּ פְּרוֹת לְאוֹרְחִים בְּסַעֲוֹדָה. וְחַד אָמַר פּוֹנְדֵק לְאַכְסֻנְיָא וְכוּ כָּל מִינֵי פְּרוֹת. וּמִצִּינוּ לְשׁוֹן נְטִיעָה בְּאֵהָלִים שְׁנֹאֲמַר וַיִּטַּע אֶהְלֵי אִפְדָּנוּ: וַיִּקְרָא שָׁם וְגו'. עַל יָדִי אוֹתוֹ אִשָּׁל נִקְרָא שְׁמוֹ שֶׁל הַקֹּדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא אֵלֹהִים לְכָל הָעוֹלָם לְאַחַר שְׁאוּכְלִין וְשׁוֹתִין אָמַר לָהֶם בָּרְכוּ לִּי שְׁאֲכַלְתֶּם מִשְׁלוֹ סְבוּרִים אַתֶּם שְׁמִשְׁלִי אַכְלַתֶּם מִשְׁלִי מִי שְׁאֻמַּר וְהָיָה הָעוֹלָם אַכְלַתֶּם:

(לד) וַיִּגַּר אַבְרָהָם בְּאֶרֶץ פְּלִשְׁתִּים יָמִים רַבִּים: פ

לד וְאַתּוּתַב אַבְרָהָם בְּאַרְעַת פְּלִשְׁתַּאִי, יוֹמִין סְגִיָּאִין.

רס"א יָמִים רַבִּים. מְרֻבִּים עַל שֶׁל חֲבֵרוֹן בְּחִבְרוֹן עָשָׂה עֲשָׂרִים וְחֲמִשׁ שָׁנָה וְכָאֵן עֲשָׂרִים וְשֵׁשׁ שָׁהָרִי בֶּן שִׁבְעִים וְחֲמִשׁ שָׁנָה הָיָה בְּצֵאתוֹ מִחֶרֶן. אוֹתָהּ שָׁנָה וַיָּבֵא וַיֵּשֶׁב בְּאֶלּוּנֵי מְמָרָא שְׁלֹא מִצִּינוּ קוֹדֶם לָכֵן שְׁנִיתִשְׁב אֵלָא שָׁם שְׁכָכַל מְקוֹמוֹתָיו הָיָה כְּאוֹרֶחַ חוֹנָה וְנוֹסַע וְהוֹלֵךְ שְׁנֹאֲמַר וַיַּעֲבוּר אַבְרָם. וַיַּעֲתֵק מִשָּׁם. וַיְהִי רָעַב וַיֵּרֶד אַבְרָם מִצְרִימָה. וּבְמִצְרַיִם לֹא עָשָׂה אֵלָא שְׁלִשָּׁה חֳדָשִׁים שְׁהָרִי שְׁלַחוּ פָּרַעַה מִיד וַיִּלָּךְ לְמַסְעָיו עַד וַיָּבֵא וַיֵּשֶׁב בְּאֶלּוּנֵי מְמָרָא אֲשֶׁר בְּחִבְרוֹן שָׁם יֵשֵׁב עַד שְׁנֵה־פִכָּה סְדוּם מִיד וַיִּסַּע מִשָּׁם אַבְרָם מִפְּנֵי בּוּשָׁה שֶׁל לוּט וּבָא לְאַרְץ פְּלִשְׁתִּים וּבֶן תִּשְׁעִים וְתִשְׁעִים שָׁנָה הָיָה שְׁהָרִי בְּשְׁלִישִׁי לְמִלְתּוֹ בָּאוּ אֲצִלוּ הַמִּלְאָכִים הָרִי עֲשָׂרִים וְחֲמִשׁ שָׁנָה וְכָאֵן כְּתוּב יָמִים רַבִּים מְרֻבִּים עַל הָרֵאשׁוֹנִים וְלֹא בָּא הַכְּתוּב לְסִתּוֹם אֵלָא לְפָרֵשׁ וְאִם הָיוּ מְרֻבִּים עָלֵיהֶם שְׁתֵּי שָׁנִים אוֹ יוֹתֵר הָיָה מְפָרָשׁם וְעַל כֵּן אֵינָם יוֹתֵר מִשְׁנֵה הָרִי עֲשָׂרִים וְשֵׁשׁ שָׁנָה מִיד יֵצֵא מִשָּׁם וְחֹזֵר לְחִבְרוֹן וְאוֹתָהּ שָׁנָה קִדְמָה לְפָנֵי עֲקֻדָּתוֹ שֶׁל יִצְחָק שְׁתִּים עֶשְׂרֵה שָׁנִים כִּךְ שְׁנוּיָה בְּסִדֵּר עוֹלָם: